

ЗАҢ КЕҢЕСТЕРІ

N&P Назханов
және Серіктестері

СҰРАҚ №81:

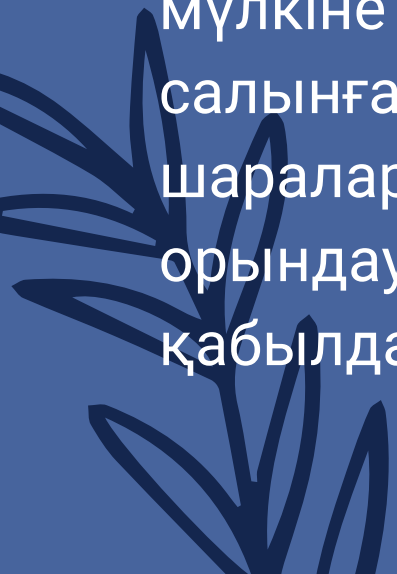
Астана қаласының Алматин аудандық соты менің пайдама үйді уақытында тапсырмағаны үшін ТОО-дан айыппұл өндіріп алу туралы шешім шығарды. ТОО апелляциялық шағым берді. Астана қаласының азаматтық істер бойынша сот алқасы апелляциялық шағымды қанағаттандырудан бас тартты. Жеке сот орындаушысы барлық орындаушы құжаттарымды қабылдады. Өтініш, менің құжаттарымды қарау уақыты қандай болу керек және қарызды төлеу мерзімі бар ма?

ЖАУАП:

«Орындаушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» Заңының 39-бабының 1-тармағына сәйкес, орындаушылық іс жүргізу екі ай ішінде басталған сәттен бастап аяқталуға тиіс, бұл мерзім тұрақты төлемдер (алименттер, зиянды өтеу және т.б.) бойынша өндіріп алу істеріне қатысты емес, олар тағайындалған төлемдер аяқталғанша жалғасуы мүмкін.

Сізге сот орындаушысы қандай шаралар қолданғанын, мысалы, борышкердің мүлкіне немесе ақшасына тыйым салынғанын анықтау қажет. Егер мұндай шаралар қолданылмаса, сот орындаушысына тиісті іс-шараларды қабылдау туралы өтініш беруіңіз қажет.

СҰРАҚ №82:

Мен меншіктік қатысу келісім-шартын бұздым, соттан сот бұйрығын алдым, бірақ сот орындаушысына тапсырған кезден бастап екі жарым ай өтті, сот орындаушысы менің пайдама тыйым салды, бірақ есепшоттар бос, мүлік жоқ. Құрылыс компаниясы уәделермен айналысуда. Сот бұйрық өндірісі бойынша шағым жасау мерзімі қандай? Бұл ұзақ уақытқа созылуы мүмкін бе? Келесі әрекеттерім қандай болуы керек, кеңес беріңіз.

ЖАУАП:

«Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» заңның 11-бабының 1-тармағына сәйкес, сот бұйрықтары мен атқарушылық парақтар үш жыл ішінде орындалуға ұсынылуы мүмкін. Атқарушылық құжаттарды ұсыну мерзімі олардың берілген күнінен бастап есептеледі.

Сот орындаушысы құжаттардың орындалуын қамтамасыз ету шараларын қабылдауға міндетті, соның ішінде борышкердің мүлкіне тыйым салу, мүлікті тәркілеу, мөр басу, сондай-ақ борышкердің шетелге шығуына шектеу қою.

Егер сот орындаушысы әрекетсіздік танытса, оның іс-әрекеттерін әкімшілік тәртіппен шағымдануға болады. Егер борышкер атқару құжаттарын орындаудан жалтарса, оны жауапкершілікке тартуды сұрауға болады.

Сот орындаушысының іс-әрекеттеріне шағымдану 2021 жылғы 1 шілдеден бастап ауданаралық әкімшілік сот арқылы жүзеге асырылады.

СҰРАҚ №83:

Сот БМ-ден алименттерді барлық табыстың 1/4 бөлігі көлемінде өндіру туралы шешім қабылдады, бірақ алименттерді мен алмадым. Біраз уақыттан кейін атқарушылық іс жүргізу қайта басталды, мұнда алименттер бойынша 3 жылға қарыз және ай сайынғы төлем мөлшері белгіленді, өйткені БМ тұрақты табыс алмайды. Ол қарызды ішінара өтеді, бірақ қалған соманы төлеуден бас тартады. Сот орындаушы борышкердің мүлкіне тыйым салды.

Сұрақтар:

1. Мен алименттер бойынша қарыздың төленбеуіне қатысты айыппұл өндіру үшін сотқа шағымдана аламын ба?
2. Сот орындаушының борышкердің мүлкіне тыйым салғаннан кейін қандай әрекеттер жасалады?

СҰРАҚ №84:

2024 жылғы 20 тамызда мен Ауэзов аудандық сотына неке бұзу және алимент өндіріп алу туралы өтініш бердім. 2024 жылғы 22 қыркүйекте сот неке бұзу туралы шешім қабылдап, алименттерді сот орындаушыларға тапсырды. 2024 жылғы 26 қыркүйекте мен олармен байланысқанымда, олар өтінішті таба алмай, борышкердің жұмыс орнынан анықтама жетіспейтінін айтты, бірақ мен оны сотқа тапсырғанымда қоса берген болатынмын. Сот орындаушы анықтамасыз іс жүргізуден бас тартты.

Мен сот орындаушысы борышкердің жұмыс орны туралы мәліметтерді өз бетінше сұратуы тиіс деп есептедім, өйткені бұл Қазақстан Республикасының «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» Заңының 64-бабында көрсетілген. Егер бұл талап орындалмаса, сот орындаушы әкімшілік жауапкершілікке тартылады.

Сот шешімінің орындалу мерзімдері қандай және егер сот орындаушы өз міндеттерін орындамаса, қайда хабарласуға болады?

ЖАУАП:

Қазақстан Республикасының «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» Заңының 64-бабына сәйкес, сот орындаушылары борышкердің жұмыс орны және табыстары туралы ақпаратты сұратуы тиіс. Сіз дұрыс түсіндіңіз, бұл сіздің міндетіңіз емес. Заңның 39-бабы бойынша, атқарушылық іс жүргізу екі ай ішінде аяқталуы тиіс, тек алименттер, олар кезең-кезеңмен төленетіндіктен, балалар кәмелетке толғанға дейін орындалады.

Егер сот орындаушы өз міндеттерін орындамаса, сіз арнайы аралық әкімшілік сотқа шағымдана аласыз, оны тиісті шаралар қабылдауға, соның ішінде ақпарат сұратуға, хабарлама табыс етуге және әрекетсіздігі үшін жауапкершілікке тартуға міндеттейтін талап қоюға болады. Сот орындаушысы, лауазымды тұлға ретінде, бұзушылықтары үшін әкімшілік жауапкершілікке тартылады.

Атқарушылық іс жүргізуді жүзеге асыруды талап етіп, әкімшілік сотқа талап-арыз беріңіз.

СҰРАҚ №85:

Өткен жылдың наурыз айында мені Алматыдан Астанаға іссапарға жіберді, онда мен өзімнің автокөлігіммен жол-көлік оқиғасына ұшырадым. Нәтижесінде мен айтарлықтай зиян шектім (көлігім қалпына келтіруге келмеді). Әкімшілік сот болды, оның негізінде мен Сарыарқа аудандық сотына талап арыз бердім. Соттың шешімімен апатқа себепкер болған адамнан шығынның барлық сомасын өндіру туралы үкім шығарылды. Атқарушылық парақ соттың әкімшілік бөліміне жіберілді, бірақ олардан маған телефон соғып, оқиғаға кінәлі адамның мүлкі жоқ екенін және ол маған толық төлем жасамайынша ай сайын жалақысынан 50% аударуы тиіс екенін айтты. Бірақ ол жұмыс істемейді, сондықтан ешқандай төлемдер де болмайды. Оның көлігі сақтандырылмаған, демек сақтандыру компаниясынан да ештеңе ала алмаймын. Не істеймін? Кінәлі адамды шығынды өтеуге мәжбүр ету үшін не істеу керек?

ЖАУАП:

Сот орындаушысының сот шешімін орындау барысында қандай нақты әрекеттер жасағанын білуіңіз қажет. Атап айтқанда, сот орындаушысы атқарушылық құжаттарды орындауды қамтамасыз ету шараларын қабылдағанын анықтауыңыз керек - бұл мүлікке және басқа физикалық немесе заңды тұлғалардың қолындағы ақшалай қаражатқа (құнды қағаздар, сақтандыру және кредит ұйымдары, т.б.) тыйым салу, мүлікті мөрмен жабу. Егер осындай шаралар қабылданбаған болса, сот орындаушысына атқарушылық құжаттарды орындауды қамтамасыз ету үшін шаралар қабылдауды сұраған арыз жазуыңыз қажет.

Сондай-ақ, кінәлі адамды банкрот деп тану туралы арыз беруді қарастыруға болады, бұл оның мүлкін сату мен түскен қаражатты кредиторлар арасында бөлісуге әкелуі мүмкін.

Егер ағымдағы атқарушылық іс жүргізу шеңберінде өндіріп алу мүмкін болмаса, кінәлі адаммен төлем графигі бойынша бітімгерлік келісім жасау ұсынысын ұсынуыңызға болады. Бұл екі тарапқа да тиімді болуы мүмкін.

Бұл шараларды қолдану сіздің шығынды өтеу құқығыңызды барынша жүзеге асыруға көмектеседі. Маңыздысы - табандылық танытып, өндіріп алу процесін үнемі бақылап отыру.